

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Guzun Ion,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Cahul – Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Zaporojanu Cristian xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 03.01.2020 - 03.08.2020;

2. Instanța de apel: 20.08.2020 - 09.09.2020;

3. Instanța de recurs: 13.11.2020 - 09.02.2021.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul sediul central din 03 august 2020 Zaporojanu Cristian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.361 alin.(1) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul sumei de 25.000 lei;

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

A fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 5.250 lei din contul inculpatului Zaporojanu Cristian, ca fiind neîntemeiată.

1.2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Zaporojanu Cristian, având scopul, confecționării și deținerii unor documente oficiale false, care acordă drepturi, sau eliberează de obligații, la 01.02.2018, în jurul orelor 20:50 minute s-a prezentat la punctul de trecere al frontierei de stat „Albița” pe sensul de „intrare” în România și, în urma controlului de nivelul II, la ultimul s-a depistat documentul oficial tip carte de identitate a cetățeanului român seria xxxxx, eliberat la 05.01.2017 din numele autorităților României, confecționat pe numele Zaporojanu Cristian.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.305 din 11.09.2018, blancheta cărții de identitate a României cu seria și xxxxx eliberată pe numele lui Zaporojanu Cristian, cu termen de valabilitate 05.01.2017-15.11.2024, este confecționată din material sintetic, laminat pe ambele părți, cu elemente fluorescente în raze UV, cu folosirea imprimantei jet de cerneală color - la imprimarea plasei de fond, rubricilor, datelor, fotografiei și nu corespunde metodei de confecționare a blanchetei cărții de identitate autentice a României. Imaginea titularului cărții de identitate a României

indicate mai sus și imaginea cet. Zaporojanu Cristian extrasă din Registrul de Stat a Populației reprezintă una și aceeași persoană.

2. Sentința menționată a fost atacată cu apel, la 15.08.2020 de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Marga Viorica, în care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată de la inculpatul Zaporojanu Cristian și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat în contul statului, în sumă de 5.250 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare nr.305 din 10.09.2018.

2.1 În motivarea apelului apărarea a indicat că:

- nu au fost constatate temeiuri de eliberare a inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare, ultimul nu este căsătorit, nu are persoane la întreținere, nu dispune de grad de dizabilitate, nefiind în stare materială dificilă, iar suma de 5.250 lei nu ar pune în dificultate inculpatul. Suportarea cheltuielilor de judecată a fost provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi penale, și a judecării cauzei, ca urmare cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului recunoscut vinovat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. Orice prejudiciu cauzat fie persoanei fizice/juridice sau statului trebuie reparat. În practica judiciară de recuperare a cheltuielilor legate de efectuarea expertizelor judiciare, instanța de apel adoptă soluții diferite vis-a-vis de recuperarea cheltuielilor judiciare.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 septembrie 2020, a fost respins apelul procurorului cu menținerea sentinței.

3.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și a apreciat corect împrejurările constatate din totalitatea probelor acumulate la cauza penală, care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a apreciat ca nefondată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Zaporojanu Cristian în contul statului a cheltuielilor suportate în scopul efectuării expertizei tehnico-criminalistice a documentelor și întocmirii raportului de expertiză judiciară nr.305 din 11.09.2018, în cuantum de 5.250 lei, or aceste sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale, în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii încriminate.

Instanța de apel a reținut că, din materialele cauzei se constată cu certitudine că, în baza ordonanței emisă la 08.08.2018 de ofițerul de urmărire penală al SUP al DR Sud, Bragagiu M., a fost dispusă efectuarea expertizei tehnico-criminalistice a cărții de identitate a României, eliberată pe numele Zaporojanu Cristian, în vederea detectării falsului în documente.

Prin urmare, atât normele procesual-penale, cuprinse în art.227-229 Cod de procedură penală, precum și cele din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul

expertului judiciar nr.68 din 14.04.2016, stabilesc că responsabilul pentru achitarea plăților încasate de experți judiciari, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale. Din aceste considerente rezultă, că cheltuielile judiciare suportate pentru instrumentarea cauze urmează a fi acoperite din bugetul de stat.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat oportun de a menține hotărârea primei instanțe privitor la respingerea cerinței procurorului privind încasarea de la inculpatul Zaporojanu Cristian a cheltuielilor de judecată în mărime de 5.250 lei. Toate aceste cheltuieli judiciare fiind trecute în contul statului, potrivit prevederilor art.227 alin.(3) Cod de procedură penală, care stipulează: „cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate”.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată, cu *recurs ordinar* de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Cahul – Tomița Mihail, care indicând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând că, instanțele de fond au interpretat eronat prevederile art. 227 alin.(1) Cod de procedură penală și prevederile art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală.

5. *Judecând recursul ordinar declarat în termen, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.*

Conform prevederilor art. 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Reieșind din conținutul recursului declarat de procuror, se constată că acesta este întemeiat în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de faptul că instanța de apel a menținut sentința prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea de la inculpatul Zaporojanu Cristian a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 5.250 lei.

Colegiul lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că, această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul

prevederile art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Prin urmare, instanța de recurs reține că, prima instanță, l-a recunoscut vinovat pe Zaporojanu Cristian în baza art. 361 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul sumei de 25.000 lei.

Totodată a fost respinsă ca neîntemeiată cerința procurorului, privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 5.250 lei, soluție menținută de către instanța de apel.

Potrivit recursului, se reține că procurorul solicită încasarea de la Zaporojanu Cristian a cheltuielilor judiciare, în sumă de 5.250 lei, în beneficiul statului, în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.305 din 11.09.2018.

Colegiul lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Zaporojanu Cristian a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea raportului de expertiză judiciară, instanța de apel și cea de fond făcând trimitere la prevederile art. art. 227 alin.(3), 229 alin. (2), 143 Cod de procedură penală, art.2, art.11 alin. (2) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a omis faptul că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40- 47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, se reține că alin.(1) art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu.

Instanțele judecătorești inferioare nu au dat răspuns la argumentele procurorului din apel privind aplicabilitatea art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Or, motivându-și soluția instanțele judecătorești inferioare au interpretat eronat legea – art. 143 și art. 229 Cod de procedură penală și nu și-au motivat eficient soluția respingerii încasării cheltuielilor pentru expertizele suportate de stat în cadrul procesului penal, care s-a soldat cu condamnarea inculpatului Zaporojanu Cristian.

Totodată, Colegiul menționează că conform art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că *„instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare”*, iar potrivit art. 227 alin. (1) și alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală *„cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile*

judiciare cuprind sumele: cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală”.

În această ordine de idei, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul lărgit constată că, aceasta dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5.250 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Reieșind din cele menționate, Colegiul conchide că, erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prescrise de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul – Tomița Mihail, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Zaporojanu Cristian xxxxx**, în partea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea rejudecării cauzei, în rest fiind irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **11 martie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Guzun Ion